

A működési engedély benyújtásához szükséges dokumentumok szakmai tartalma

Jelen eljárásban a szociális foglalkoztatás működési engedélyeztetéséhez szükséges dokumentumok elkészítéséhez, beszerzéséhez kívánunk gyakorlati segítséget, útmutatást adni.

A szociális foglalkoztatás minden esetben működési engedélyhez kötött tevékenység. Az engedélyt foglalkoztatási formánként és telephelyenként külön-külön kell megkérni. Fontos, hogy az engedélyeztetés megkezdése előtt a szervezet megvizsgálja, hogy az általa végezni kívánt tevékenységek telephelyengedély köteles tevékenységek-e, mivel a szükséges engedély hiányában a szociális és gyámhivatal nem engedélyezheti a foglalkoztatás megkezdését, az engedélyeztetés folyamata pedig időigényes és meglehetősen bürokratikus.

1. A telephely engedélyeztetés folyamata¹

1.1 Kihez kell a kérelmet benyújtani?²

A telephelyengedély iránti kérelmet és a hozzá tartozó mellékleteket a telephely fekvése szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjéhez kell benyújtani. A telephelyengedély iránti kérelem formanyomtatványa, illetve a hozzá tartozó kitöltési útmutató a polgármesteri hivatalokban beszerezhető. *(lásd 1. számú melléklet: telephelyengedély iránti kérelem, 2. számú melléklet: kitöltési útmutató)*

A jegyző a hiánytalanul benyújtott dokumentumok beérkezésétől számított 60 napon belül hoz határozatot. Az eljárás elindításához a kérelem és a mellékletek hiánytalan benyújtása mellett szükséges még az eljárási díj befizetésének igazolása is, melynek összege 2009. évben 6000.- Ft.

1.2 Az engedélyeztetés folyamata

A jegyző a telepen, amelyre a telephely engedély kiadását kérték, helyszíni szemlét tart, a helyszíni szemléről legalább 8 nappal korábban értesíti az illetékes hatóságokat, a kérelmezőt, a szomszédokat. A meghívottak távolmaradása a szemle megtartását nem akadályozza. A szakhatóságok állásfoglalásukat jegyzőkönyvbe mondhatják, vagy a szemlét követő 30 napon belül írásban közölhetik.

A jegyző helyszíni szemle megtartása nélkül dönthet a telepengedély megadásáról abban az esetben, ha megállapítja, hogy a telepen végzett azonos tevékenységekre adtak telepengedélyt, vagy a tevékenység végzéséhez szükséges rendeltetismódosításra korábban már engedélyt adtak, az engedélyezés során mérlegelendő körülmények időközben nem változtak és a folytatni kívánt tevékenység céljára a telep továbbra is alkalmas. A jegyzőnek a szakhatóságok állásfoglalását ebben az esetben is meg kell kérnie, kivéve, ha a szakhatósági hozzájárulások megadásától három év még nem telt el.

¹ <http://www.munkavedelem.biz/index2.php?page=download&par=telephelyengedely>

² 80 / 1999 (VI.11.) Korm. Rendelet a telephely alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telephely engedélyezés rendjéről

1.3 A szükséges mellékletek szakmai tartalma

A kérelem legfontosabb melléklete a **technológiai leírás**, amely tartalmazza a kérelem kötelező tartalmi elemeinek összefoglalását, illetve a telephelyen működtetni kívánt tevékenységek, technológiák részletes leírását. A technológiai eljárás elkészítéséhez érdemes szaktanácsadó segítség igénybevétele.

1.3.1 A technológiai leírás tartalmi elemei:

- kérelmező adatai, jogi formája
- telep címe és helyrajzi száma
- a közvetlenül szomszédos ingatlanok rendeltetése
- telep tulajdonosának adatai, a használat jogcíme
- a telepen folytatni kívánt ipari, szolgáltató vagy raktározási tevékenység (*TEÁOR és SZJ szerinti besorolás számszerű feltüntetésével*) felsorolása ³
- üzemeltetés időtartama, műszakonként a napi munkavégzés idejének megjelölésével
- a munkavállalók száma munkakörönként, a szociális helyiségek biztosításának módja és kialakítottsága
- a gyártott termékek felsorolása a várható éves mennyiség feltüntetésével
- a végzendő technológiai műveletek bemutatása
- a felhasznált alap és segédanyagok felsorolása
- veszélyes anyagok és készítmények felsorolása, várható éves felhasználás
- ivóvíz, iparivíz-ellátás, a szennyvízgyűjtés és elhelyezés, a szennyvíztisztítási megoldások bemutatása
- az alkalmazott technológia során keletkező hulladékok, gyűjtésének, kezelésének módja
- amennyiben szükséges a munkavégzéshez szükséges mesterséges szellőztetés módjának bemutatása
- a szennyezett levegő elvezetésének és tisztításának helyét és módja, az elszívott levegő utánpótlásának módja
- levegőszennyező források bemutatása (pl. nagy teljesítményű kazán)
- a telep üzemeltetéséhez szükséges hő-termelő berendezések adatainak, teljesítményének bemutatása
- a telephely tevékenységének környezetre gyakorolt hatása
- a keletkező zajkibocsátás bemutatása (*a jegyző előírhat a környezeti zajmérést*)
- a várható járműforgalom és az anyagmozgatás módja
- a munkavállalók egészségét veszélyeztető tevékenység esetén a külön jogszabályokban előírt munkavédelmi üzembe helyezés várható időpontja, (pl. faipari gépek üzembe helyezése)
- tűzvédelmi osztályba sorolás, tűzvédelmi követelmények teljesülése.

1.3.2 Egyéb mellékletek:

- három hónapnál nem régebbi tulajdoni lap,
- bérlet esetén bérleti szerződés,
- helyszínrajz (a közvetlenül szomszédos ingatlanok rendeltetésének feltüntetésével)
- alaprajz a helyiségek rendeltetésének feltüntetésével
- cégbejegyzés vagy egyéni vállalkozó igazolvány másolata

^{3 3} 80 / 1999 (VI.11.) Korm. Rendelet a telephely alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telephely engedélyezés rendjéről

- a tevékenység végzéséhez szükséges – a munkavédelemi törvény szerint veszélyes – munkaeszközök felsorolása,
- a veszélyes hulladék gyűjtőhely üzemelési szabályzata és a hulladékgazdálkodási terv (ajánlott, kérhetik)
- a felhasználni kívánt veszélyes anyagok biztonsági adatlapjai (nem kötelező, de hasznos lehet)
- veszélyes hulladék elszállítási szerződést (ajánlott, kérhetik)
- a környezetre veszélyes technológiák alkalmazása esetén a külön jogszabályban meghatározott környezeti kárelhárítási terv
- környezetvédelmi minősítés (ISO 14000) amennyiben van,
- a tevékenység végzését engedélyező már meglévő szakhatósági (ÁNTSZ, építési, tűzvédelmi, környezetvédelmi vízügyi, természetvédelmi, stb.) hozzájárulások, engedélyek

2. A működési engedély iránti kérelem kötelező mellékletei⁴

2.1 Nyilatkozat a rehabilitációs alkalmassági vizsgálat során kiállított szakvélemények meglétéről

A 92/2008 (IV.23) Korm. rendelet értelmében a szociális foglalkoztatási alkalmassági vizsgálatot az intézményvezető kezdeményezi. A vizsgálatokat 2009. június 30-ig a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, azt követően pedig az ORSZI által rendszeresített adatlapon lehet kezdeményezni. Az adatlap az említett szervezetek honlapjáról letölthető, **illetve lásd: 3. számú melléklet**. A vizsgálatokat 2009. június 30-ig az illetékes regionális módszertani intézet szakértői bizottsága, azt követően pedig az ORSZI kirendeltségének szakértői bizottsága végzi. A szakértői bizottság a személyes vizsgálat időpontjáról legalább 8 nappal korábban értesíti az intézményvezetőt és az ellátottat, illetve törvényes képviselőjét.

A szakértői bizottság által kiadott szakvélemény kötelező érvényűen tartalmazza, hogy a foglalkoztatni kívánt személy melyik foglalkoztatási formában és milyen hosszú munkaidőben foglalkoztatható. A foglalkoztató a szakértői bizottság döntéséhez kötve van!

Azt javasoljuk, hogy a működési engedélyeztetés elindítása előtt a foglalkoztató alaposan mérje fel a foglalkoztatni kívánt potenciális célcsoport nagyságát és a működési engedélyben ennek megfelelően jelölje meg az adott telephelyen, az adott foglalkoztatási formába bevonni kívántak számát.

Fontos! Nem kötelező támogatást igényelni a teljes engedélyezett létszámra, de legalább annyi „leszűrt”, foglalkoztatásra alkalmas intézményi jogviszonyban álló ellátottnak lennie kell, ahány főre a működési engedélyt megkérte a szervezet. (Az alkalmassági vizsgálatok rendszerének átalakítása még nehezebbé és bürokratikusabbá tette a foglalkoztatásból kiesők pótlását, az új belépők foglalkoztatásának minél gyorsabb megkezdését.)

⁴ 112/2006.(V.12.) Korm. rend. a szociális foglalkoztatás engedélyezéséről és a szociális foglalkoztatási támogatásról

2.2 Szakmai program⁵

A foglalkoztatási szakmai program elkészítéséért a szociális intézmény vezetője felelős.

A szakmai programnak tartalmaznia kell:

- az intézményen belüli foglalkoztatás formáit,
- a szociális foglalkoztatásban részt vevők számát,
- a szociális foglalkoztatás keretében végzett tevékenységeket (*TEAOR szerinti besorolással*),
- a tevékenységekhez kapcsolódóan a szükséges személyi, tárgyi feltételeket,

(Fontos, hogy a foglalkoztatónak meg kell felelnie a 3/2002. (II.08) SzCsM-EüM rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről című jogszabályban megfogalmazott követelményeknek is!)

- fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás esetén a munkafolyamatok betanítására vonatkozó fejlesztő program tematikáját,
- az előállított termék, illetve szolgáltatás értékesítésének tervét,
- a szociális foglalkoztatásban részt vevő személy munkavégzés terén történő továbblépéséhez biztosított lehetőségeket.

A jogszabályban előírt tartalmi követelmények mellett célszerű, ha a szakmai programban bemutatásra kerül a foglalkoztatást végző szervezet tevékenysége, működési köre is.

Fontos az is hogy megtörténjen a foglalkoztatást végző szervezet jogi, gazdasági környezetének elemzése, a piaci lehetőségek és korlátok számbavétele, valamint a versenytársak elemzése, mivel ezek nélkül nem lehetséges valós értékesítési terv készítése. Célszerű elkészíteni azt a kockázatelemzést is, amelyben számba veszi a foglalkoztatást végző szervezet, hogy milyen külső és belső kockázatokkal kell számolnia (foglalkoztatás, finanszírozás, értékesítés, stb. területén), ezek kiküszöbölésére, kezelésére milyen erőforrásai, eszközei vannak a szervezetnek, illetve környezetének.

2.3 Nyilatkozat a szociális intézmény fenntartójának a szociális foglalkoztatáshoz történő hozzájárulásáról

Fontos, hogy a fenntartói nyilatkozat megtétele ne csak egy formai aktus legyen, hanem a fenntartó ténylegesen információval rendelkezzen a szociális foglalkoztatásról, mivel a foglalkoztatás támogatásának igénylése és az azzal való elszámolás is a fenntartó kötelessége.

2.4 Külső foglalkoztató esetén a foglalkoztató jogi formáját igazoló dokumentum

- természetes személy: vállalkozói engedély hiteles másolata,
- jogi személyiségű gazdálkodó szervezet vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság: egy hónapnál nem régebbi cégkivonat,
- társadalmi szervezet, egyházi jogi személy, alapítvány vagy közalapítvány: egy hónapnál nem régebbi cégkivonat.

⁵ 3/2006. (V. 17.) ICsSzEM rendelet a szociális intézményen belüli foglalkoztatás szakmai követelményeiről, személyi és tárgyi feltételeiről és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet módosításáról

2.5 Nyilatkozatot a személyi és tárgyi feltételek teljesítéséről

A foglalkoztatás személyi feltételeiről a 3/2006 (V.17.) ICsSZEM rendelet részletesen rendelkezik, előírja a szükséges humán erőforrás létszámát és a szakképzettségi követelményeket is meghatározza.

Fontos, hogy a foglalkoztató helyisége/épülete munkahelynek számít, ezért nem csak a működési engedélyeztetés miatt, hanem a későbbi munkavédelmi ellenőrzések miatt is meg kell, hogy feleljen a 3/2002. (II.08) SzCsM-EüM rendeletben meghatározott munkavédelmi követelményeknek, tárgyi feltételeknek.

Amennyiben az adott foglalkoztatóban olyan tevékenységet kívánnak végezni, amely telephelyengedély köteles tevékenység, akkor a telephelyengedély megléte nélkül a működési engedély nem adható ki, a foglalkoztatást megkezdeni nem lehet.

2.6 Külső foglalkoztató esetén a foglalkoztatásra irányuló megállapodás⁶

A megállapodásnak tartalmaznia kell:

- a foglalkoztató nevét, székhelyét,
- szükség esetén az adott tevékenység végzésére jogosító hatósági engedélyt vagy a szakképzettséget igazoló irat adatait,
- külön jogszabály szerint a külső foglalkoztató nyilatkozatát arról, hogy lejárt köztartozása nincs, valamint a foglalkoztató nyilatkozatát a számlaszámáról, illetve a megállapodás megkötéséhez szükséges egyéb adatokról,
- a szociális foglalkoztatás formáját, a foglalkoztatásban részt vevők számát, a foglalkoztatás helyét,
- a foglalkoztatással kapcsolatosan az intézmény tájékoztatásának formáját, módját, körét, az intézmény vezetőjének jogosítványait,
- a külön jogszabály szerinti foglalkoztatási szakmai programot és foglalkoztatási tervet,
- a szociális foglalkoztatási támogatás elszámolási rendjét, a felhasználásával kapcsolatos dokumentumok vezetésének szabályait, az adatszolgáltatás rendjét, az adatok rendelkezésre bocsátásának szabályait,
- a szociális foglalkoztatási támogatás összegét, átutalásának módját, időpontját, elszámolásának szabályait,
- a foglalkoztatással kapcsolatban felmerült költségek viselésének szabályait,
- a szerződő felek közötti felelősségi szabályok meghatározását,
- a vitás kérdések rendezésének eljárási szabályait,
- szerződésszegés esetén a kártérítés mértékére vonatkozó megállapodást,
- a megállapodás felmondásának szabályait, a felmondás határidejét,
- a szociális intézmény, valamint - amennyiben jogszabály szerint azzal rendelkeznie kell - a külső foglalkoztató ágazati azonosítóját.

2.7 A foglalkoztató nyilatkozatát arról, hogy a foglalkoztatás helyére vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi szabályzatot elkészítette

Fontos, hogy a foglalkoztatónak amellet, hogy – többnyire külsős szakértővel – elkészítteti a munkahelyre/telephelyre vonatkozó munkavédelmi, valamint tűzvédelmi szabályzatokat, a munkavédelemmel, a biztonságos munkavégzés alapkövetelményeivel, tűzvédelemmel stb. kapcsolatos alapvető szabályokkal tisztában kell lennie, mivel ezek biztosításért/betartatásáért a munkáltató felelős.

⁶ 112/2006.(V.12.) Korm. rend. a szociális foglalkoztatás engedélyezéséről és a szociális foglalkoztatási támogatásról

Munkavédelem - alapelvek, általános előírások az 1993. évi XCIII. törvény alapján:⁷

- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása a **munkáltatók kötelessége**. A megvalósításának módját a munkáltató határozza meg. A szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodóknak és a szolgáltatást igénybe vevőknek.
- Ha valamelyik tevékenységet a Mvt vagy a biztonsági szabályzat munkabiztonsági szaktevékenységnek minősít, azt a munkáltató csak külön jogszabályban meghatározott munkavédelmi **szakképesítéssel rendelkező** személlyel végeztetheti.
- Biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítése helyett a munkáltató pénzbeli vagy egyéb megváltást a munkavállalónak nem adhat. Ahol a munkavállaló veszélyforrásnak lehet kitéve, a hatásos védelmet **zárt technológia** alkalmazásával, **egyéni védőeszközök** és szervezési intézkedések alkalmazásával kell megvalósítani.
- A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. (**munkahelyi kockázatbecslés/kockázateértékelés**)
- A munkáltató a tevékenységtől függő munkavédelmi **veszélyességi osztályba sorolása** és a munkavállalók létszáma (már 1 fő munkavállaló esetén is!) szerint **köteles munkavédelmi szakképesítésű személyt alkalmazni**, minimálisan heti egy órában. Az alkalmazás külső szolgáltatás útján is megvalósítható.
- A **szervezett munkavégzés fogalma** vonatkozik a munkavállalót nem foglalkoztató gazdasági társaság természetes személy tagjára is, ha személyes közreműködésével végez munkát (tehát az egyéni vállalkozókra is vonatkozik a munkavédelmi törvény!).

2.8 Külső foglalkoztató, illetve a fenntartó írásbeli hozzájárulás a köztartozással kapcsolatos adóhatósági igazolás beszerzéséhez

Fontos, hogy a fenntartói, illetve a foglalkoztató tudatában legyen azzal, hogy fennálló köztartozás esetén a működési engedély nem adható ki, illetve a későbbiekben a foglalkoztatási támogatás sem igényelhető a Magyar Államkincstártól.

2.9 A foglalkoztató által megkötött általános felelősségbiztosítás

A felelősség biztosításnak ki kell terjednie a munkavégzés során harmadik személynek okozott káreseményre vonatkozóan a dologi és a testi épségben bekövetkezett kárra.

2.10 A foglalkoztató által megkötött munkaadói felelősségbiztosítás

A foglalkoztató felelőssége esetén a munkahelyi balesetekre terjed ki.

⁷ http://www.munkahelyikockazatbecsles.hu/index.php?lang=hun&page=munka_amit#kovetelmeny

3. A működési engedélyhez szükséges szakhatósági állásfoglalások

A szociális és gyámhivatal a szociális foglalkoztatás iránti kérelem elbírálásához a szociális intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes szervektől (ÁNTSZ, tűzoltó parancsnokság, építésügyi hatóság, adóhatóság) szakhatósági állásfoglalásokat, véleményeket szerez be. Amennyiben a foglalkoztató rendelkezik a szükséges igazolások valamelyikével, az eljárás meggyorsítása érdekében érdemes azt az engedélyező hatósághoz benyújtani. A telephelyengedély beszerzése szintén az engedélyező hatóság feladata.

MINTA